

Oponentský posudok
k inauguračnému konaniu doc. PhDr. Petra Mička, PhD., v odbore
slovenské dejiny.

Prof. PhDr. Pavol Martuliak, CSc., poverený VR FF UMB za oponenta, po podrobnom preštudovaní predloženého inauguračného spisu a na základe dlhoročného pravidelného stretávania sa s vedeckou a publikačnou aktivitou doc. Petra Mička, v požadovanom posudku predkladám vlastné zodpovedné vyjadrenie k jeho pôsobeniu vo vedecko-pedagogickej komunite daného odboru a k plneniu kritérií, stanovených pre príslušné inauguračné konanie.

Doc. Peter Mičko patrí k uznávaným odborníkom v oblasti historických vied, osobitne hospodárskych dejín Slovenska obdobia záveru 19. a prvej polovice 20. storočia. Vo svojom odbornom výskumu a tvorbe sa prioritne venuje relatívne diskutabilnému historickému úseku existencie Slovenskej republiky rokov 1939 – 1945. Vo svojich prácach sa nezameriava len na oblasť Slovenska; problematiku sa obsahovo snaží zasadiť aj do širšieho stredoeurópskeho priestoru, či tiež juhovýchodnej Európy, oblastí, kde prirodzene smerovali nielen politické, ale aj hospodárske kontakty Slovenska. Pri pozornejšom sledovaní slovenskej historiografie sa domnievame, že riešenie a spracovanie hospodárskych dejín Slovenska tohto obdobia patrí aj dnes k menej frekventovaným súčasťiam, ako niektoré ďalšie oblasti, napr. politické témy; prínos vedeckej tvorby Petra Mička zasluhuje o to výraznejšie ocenenie.

Dlhodobým a systematickým prístupom k bádateľským aktivitám v domácich a zahraničných archívoch, múzeách, knižniciach a iných pamäťových inštitúciách výrazným spôsobom posunul historické poznanie v sledovanej oblasti hospodárskych dejín Slovenska. Práce doc. Mička z oblasti hospodárskych dejín, ako podstatná časť vlastnej publikačnej činnosti, možno súčasne považovať za dôležité východisko a zdrojom štúdia pre historikov pôsobiacich v danej oblasti výskumu. Uvedené konštatovanie môžem oprieť o moju osobnú skúsenosť a zároveň aj materiály predloženého inauguračného spisu, ktorý obsahuje pestrý výpočet vlastných publikačných aktivít, vedeckovýskumných pobytov doma a v zahraničí, vrátane vystúpení na vedeckých konferenciách. Pestrý prehľad grantových úloh zo sledovanej problematiky a ich výsledky, či množstvo kontaktov so spolupracujúcimi inštitúciami, osobitne potvrdzuje akceptáciu doc. P. Mička v slovenskej aj medzinárodnej vedeckej komunite. Jeho práce zároveň nachádzajú ohlas vo vedeckej obci, o čom svedčia

domáce i zahraničné citácie. O pevnom mieste inauguranta v historickej komunite svedčí jeho členstvo vo vedeckých, či redakčných radách a stavovských organizáciách.

Zo zásadných prác inauguranta sa žiada spomenúť predovšetkým priekopnícku monografiu *Hospodárska politika Slovenského štátu s podtitulom kapitoly z hospodárskych dejín Slovenska v rokoch 1938 – 1945*. Ako jedna z prvých poskytla komplexnejší pohľad na problematiku hospodárskej situácie Slovenska počas obdobia druhej svetovej vojny. Autor v práci analyzuje jednotlivé odvetvia slovenského hospodárstva, pričom analyzuje i problematiku hospodárskych vzťahov s nacistickým Nemeckom, ako aj s krajinami strednej i juhovýchodnej Európy, s ktorými malo Slovensko vzájomné obchodné vzťahy. O systematickom pokračovaní vo výskume a riešení problematiky inauguranta svedčia dve ďalšie kolektívne práce, vydané s PhDr. Ľudovítom Hallonom, DrSc., na tvorbe ktorých má sám inaugurant výrazný autorský podiel. Ide o diela: *Lesk a tiene hospodárskeho rozvoja Slovenska v rokoch 1939 – 1941* a *Vzostup a pád hospodárskeho vývoja Slovenska 1942 – 1945*, vypracované na základe intenzívneho a dôsledného bádania v domácich i zahraničných archívoch. Svojím obsahom podstatne posúvajú latku poznania v oblasti danej problematiky.

Z publikačných a vedeckých aktivít možno spomenúť záslužnú *priekopnícku prácu* na príprave diela, v ktorom inaugurant, ako prvý v slovenskej historiografii spracoval a vo svojich publikáciách ilustroval, celú genézu pracovných aktivít slovenského robotníctva vo Veľkonemeckej ríši. Analyzoval legislatívne podklady vysielania robotníkov do Nemecka, ako aj mechanizmus transferov a preplácania mzdových prostriedkov. Neobchádza ani sociálnu štruktúru vysielaného robotníctva a jeho teritoriálne rozmiestnenie v Nemecku. V rámci novších historických trendov charakterizoval vo svojich prácach aj veľmi zaujímavú problematiku sociálneho postavenia a každodenného života robotníkov.

Profesionálne zameranie inauguranta sa odráža aj v projektovej činnosti. Bol riešiteľom viacerých vedeckých projektov (15 vedeckých grantových projektov VEGA a KEGA), kde vo viacerých prípadoch pôsobil ako vedúci projektov (6 projektov). Vedecké projekty sú vo veľkej miere orientované na celorepublikové, alebo regionálne otázky hospodárskej problematiky, čo komplexnejšie dokresľuje vedecký profil doc. Mička.

Dôležitú oblasť činnosti predstavuje vlastná pedagogická aktivita. Do pedagogického procesu na katedre histórie FF UMB v Banskej Bystrici sa až dodnes aktívne zapája od roku 2002. Po ukončení magisterského štúdia a nástupe na katedru, najprv ako doktorand; a neskôr odborný asistent a po habilitácii v roku 2009 až podnes, ako docent. V rámci didaktického procesu zabezpečuje ťažiskovú prednášku dejín Slovenska v 20. storočí a predmety súvisiace s politickou a hospodárskou situáciou na území krajiny v sledovanom období. Súčasťou

vyučovacieho procesu sú aj predmety, v ktorých interpretuje študentom závery svojho výskumu o hospodárskej situácii Slovenska v prvej polovici 20. storočia.

Výsledky vlastnej vedeckej a pedagogickej činnosti zhrnul a publikoval jednak ako vysokoškolské učebné texty (*Hospodárska situácia Slovenska v rokoch 1918 – 1945*) a následne potom vo forme vysokoškolskej učebnice (*Dejiny Slovenska a Slovákov (1918 - 1945)*). Okrem výučby predmetov je doc. Mičko akceptovaným školiteľom záverečných prác, o čom svedčí množstvo bakalárskych a diplomových prác, ktoré úspešne viedol. Osobitnou kapitolou pedagogickej aktivity je *školiteľská činnosť* na úseku doktorandského štúdia. V rámci tohto tretieho stupňa vysokoškolského vzdelávania úspešne vychováva svoju *doktorandskú školu*. Ako školiteľ viedol doposiaľ spolu šiestich doktorandov. Väčšia časť z nich sa aj po ukončení štúdia vo svojej práci venuje problematike hospodárskych dejín na Slovensku. Doc. Mičko je zároveň členom odborovej komisie pre doktorandské štúdium na FF UMB v Banskej Bystrici a tiež na FF UKF v Nitre.

Na záver môžem konštatovať, že doc. PhDr. Peter Mičko, PhD. patrí do pomerne úzkej skupiny historikov, ktorí sa rozhodli profilovať cez hospodárske dejiny. Za pomerne krátky čas sa v tejto vednej oblasti vypracoval na uznávaného odborníka, osobitne vo vzťahu k obdobiu prvej polovice 20. storočia. Dokazuje to svojou bohatou a medzi odborníkmi reflektovanou publikačnou činnosťou, aktívnou účasťou na množstve domácich i zahraničných konferencií, vedením výskumných tímov či organizátorskou prácou. Nemenej výrazne sa podieľa na pedagogickom rozvoji svojho pracoviska, či už ako pedagóg alebo školiteľ záverečných prác na všetkých stupňoch vysokoškolského štúdia. Inauguranciu nielen spĺňa, ale väčšinou výrazne prekračuje, stanovené obligatórne kritériá na vymenovanie za profesora na FF UMB v Banskej Bystrici.

Z á v e r

Na základe hodnotení a záverov, ktoré som uviedol v oponentskom posudku **odporúčam**, aby Vedecká rada Filozofickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici **schválila žiadosť** udeliť doc. PhDr. Petrovi Mičkovi, PhD. titul profesor v odbore inauguračného konania **slovenské dejiny**.

V Banskej Bystrici 25. januára 2021

prof. PhDr. Pavol Martuliak, CSc.

oponent